

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО

УДК 342.92

О. В. РОЙ

**ДОТРИМАННЯ ПРИНЦИПІВ АДМІНІСТРАТИВНОГО
СУДОЧИНСТВА ПРИ РОЗГЛЯДІ СПРАВ ПРО ОСКАР-
ЖЕННЯ ПРАВОВИХ АКТІВ**

Досліджено поняття принципів адміністративного судочинства та охарактеризовано їх різновиди. На підставі аналізу матеріалів судової практики акцентовано увагу на важливості дотримання судами принципів адміністративного судочинства та практики Європейського суду з прав людини для відновлення порушених прав, свобод та законних інтересів. Запропоновано поглиблення ґрунтовних теоретичних досліджень дотримання практики ЄСПЛ при розгляді справ про оскарження правових актів. Сформульовано практичні рекомендації у досліджуваній сфері.

Ключові слова: *принципи адміністративного судочинства, адміністративний суд, оскарження правового акту, рішення в адміністративній справі, практика ЄСПЛ.*

Рой О.В. Соблюдение принципов административного судопроизводства при рассмотрении дел об обжаловании правовых актов

Исследовано понятие принципов административного судопроизводства и охарактеризованы их разновидности. На основании анализа материалов судебной практики акцентировано внимание на важности соблюдения судами принципов административного судопроизводства и практики Европейский суда по правам человека для восстановления нарушенных прав, свобод и законных интересов. Предложено углубление фундаментальных теоретических исследований соблюдения практики ЕСПЧ при рассмотрении дел об оспаривании правовых актов. Сформулированы практические рекомендации в исследуемой сфере.

Ключевые слова: *принципы КАС, административный суд, обжалование правового акта, решения по административному делу, принцип верховенства права.*

Roy Oleg. Compliance with the principles of administrative legal proceedings when considering cases of appeal of legal acts

The author researched the definition of principles of administrative legal proceedings and characterized their varieties. Based on the analysis of the court's practice, attention is impaired on the importance of compliance by the courts of the principles of administrative legal proceedings and the practice of the European Court of Human Rights to restore violated rights, freedoms and legitimate interests. The author suggests the deepening of theoretical researches on adherence to the practice of the ECHR during the consideration of cases on the appealing of legal acts. The author has formulated the practical recommendations in the field of research are.

Keywords: *principles of administrative justice, the administrative court, appealing of a legal act, decisions in an administrative case, practice of the ECHR.*

Дослідження основоположних принципів, що є базисом у становленні європейської моделі адміністративного судочинства, дасть змогу вивести Україну на високий рівень функціонування судової

системи та дотримання прав, свобод та інтересів людини і громадянина.

Прийнята Радою суддів «Стратегія розвитку судової влади України на 2015-2020 роки»¹ та Указ Президента «Про Стратегію реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015-2020 роки»² стали підґрунтям для глибокого реформування вітчизняної судової системи.

Актуальність теми дослідження полягає у нагальній потребі дослідження теоретично-наукової, законодавчої баз та матеріалів судової практики, що пов'язані із важливістю дотримання принципів, визначених КАС України, у процесі оскарження правових актів. Вказані матеріали дозволять виявити існуючі проблеми і запропонувати рекомендації для їх усунення.

Принципи адміністративного судочинства при розгляді справ про оскарження правових актів у тій чи іншій мірі досліджувалась такими науковцями та юристами-практиками, як С.А. Бондарук, О.О. Гаврилюк, С.Т. Гончарук, Я.В. Горобцова, С.В. Ківалов, М.В. Ковалів, І.В. Криворучко, О.В. Кротюк, Ю.С. Педько, М.Д. Петрушина, Н.Б. Писаренко, С.В. Потапенко, О.П. Рябенко, Н.Є. Хлібороб та ін. Проте, предмет дослідження не повною мірою охарактеризований та потребує додаткового аналізу, зважаючи на останні досягнення науки адміністративно-процесуального права та зміни до КАС України.

Право на оскарження нормативно-правових актів та правових актів індивідуальної дії органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб³ є одним із елементів конституційного права на судовий захист, закріпленого ст. 55 Конституції України.

Задля повного та всебічного окреслення предмету дослідження з'ясуємо, насамперед, поняття принципів права. Так, з точки зору теорії держави і права принципи права – це універсальні, імперативні, загальнообов'язкові, вихідні нормативно-юридичні положення, що характеризують зміст права, його сутність і призначення в суспільстві, визначають зміст правового регулювання і становлять

моральну й організаційну основу виникнення, розвитку та функціонування права⁴.

Саме ж право на звернення до суду та подальший процесуальний розгляд адміністративної справи про оскарження нормативно-правового чи правового акта індивідуальної дії є необхідним елементом зазначеного національного права і врегульовано КАС України. Зокрема, основні принципи адміністративного судочинства закріплені КАС України. Проте, чи можна назвати принципи адміністративного судочинства загально-правовими? На нашу думку, певною мірою частина принципів виглядає загально-правовими, але не є ними, так як відображає особливості, притаманні лише адміністративному судочинству. Тому доречно віднести їх до спеціально-правових принципів, що є принципами права, які відображають основні засади формування і дії права як специфічного соціального регулятора та в нашому випадку виступають галузевими у загальній класифікації⁵.

Статтею 7 КАС України встановлено, що принципами здійснення правосуддя в адміністративних судах є верховенство права; законність; рівність усіх учасників адміністративного процесу перед законом і судом; змагальність сторін, диспозитивність та офіційне з'ясування всіх обставин у справі; гласність і відкритість адміністративного процесу; забезпечення апеляційного та касаційного оскарження рішень адміністративного суду, крім випадків, установлених цим Кодексом; обов'язковість судових рішень⁶.

Застосовуючи принцип адміністративного судочинства, недостатньо просто послатися на нього при вирішенні того чи іншого спору, оскільки тоді судові рішення і його мотивування не будуть зрозумілими для осіб, які не знають значення цього принципу⁷. Також важливим є недопущення порушення норм матеріального чи процесуального права судом першої інстанції, щоб не затягувати із відновленням порушеного права шляхом апеляційного чи касаційного оскарження.

Важливим кроком у забезпеченні прав, свобод та інтересів людини і громадянина, у тому числі і щодо оскарження правових актів,

є норма, закріплена у ч.1 ст.5 КАС України, відповідно до якої адміністративне судочинство здійснюється відповідно до Конституції України, КАС України та міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України⁸. Це означає, що при окресленні принципів потрібно враховувати також принципи Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (надалі – Конвенція)⁹, що є міжнародним актом, на який часто посилаються національні суди у зв'язку із прийняттям у 2006 році Закону України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини»¹⁰. Вказаним законом у ст.17 встановлено, що суди застосовують при розгляді справ Конвенцію та практику Європейського суду з прав людини (надалі – ЄСПЛ) як джерело права. Тому перелік принципів адміністративного судочинства України значно розширюється за рахунок принципів Конвенції, які хоча і мають несхожу на українську модель викладення букви закону, але виходять із самого духу закону і тлумачаться доволі широко.

На нашу думку слід звернути увагу, що суд при розгляді адміністративної справи про оскарження правових актів та всіх інших справ без виключення, повинен дотримуватися принципів КАС України у їх сукупності. Відступ від нормативно встановлених положень, або ж порушення хоча б одного із принципів несе за собою незаконність рішення чи процесуальної дії.

Згідно із ст.8 КАС України суд, при вирішенні справи про оскарження правових актів керується принципом верховенства права, відповідно до якого людина, її права та свободи визнаються найвищими цінностями та визначають зміст і спрямованість діяльності держави. При цьому суд застосовує принцип верховенства права з урахуванням судової практики ЄСПЛ. Забороняється відмова в розгляді та вирішенні адміністративної справи з мотивів неповноти, неясності, суперечливості чи відсутності законодавства, яке регулює спірні відносини¹¹. Наприклад, постановою Дніпропетровського апеляційного адміністративного суду від 06.12.2016 у справі №804/4860/16 (набрала законної сили 06.12.2016) про оскарження

податкових повідомлень-рішень скасовано постанову окружного адміністративного суду. Колегія суддів у мотивувальній частині застосовує принцип верховенства права і звертається до практики ЄСПЛ та зазначає, що «ухвалюючи рішення у справі «Щокін проти України» (заяви №23759/03 та №37943/06 від 14.10.2010), ЄСПЛ вказав (п.п.56, 57), що відсутність чіткості та точності в національному законодавстві, яке передбачало можливість різного тлумачення такого важливого фінансового питання, порушує вимогу «якості закону», передбачену Конвенцією, та не забезпечує адекватний захист від свавільного втручання публічних органів у майнові права заявника»¹². Суд першої інстанції не врахував дану обставину, та не повною мірою дослідив норми матеріального права, що у даному випадку стали причиною для апеляційного оскарження.

Наступним принципом, що тісно пов'язаний із принципом верховенства права, є принцип законності, закріплений ст. 9 КАС України¹³. Зміст принципу законності полягає у тому, що органи державної влади, органи місцевого самоврядування, їхні посадові і службові особи зобов'язані діяти лише на підставі, у межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України. Суд вирішує справи на підставі Конституції та законів України, а також міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України¹⁴. Принцип законності слід відмежовувати від принципу верховенства права, виходячи з того, що останній, крім іншого, передбачає регулювання правовідносин у правовій державі не будь-якими законами (у широкому сенсі – будь-якими нормативно-правовими актами), а саме правовими законами¹⁵.

У постанові Черкаського окружного адміністративного суду від 25.03.2015 у справі №823/2873/14 (набрала законної сили 04.06.2015) про визнання дій неправомірними, скасування наказів та поновлення на роботі судом зазначено: « відповідно до ч.7 ст.9 КАС України у разі відсутності закону, що регулює відповідні правовідносини, суд застосовує закон, що регулює подібні правовідносини (аналогія закону), а за відсутності такого закону суд виходить

із конституційних принципів і загальних засад права (аналогія права). Вищезгаданим судом застосовано Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» щодо сутності і форми документів, Національні стандарти України, ДСТУ, Державні класифікатори управлінської документації, Споживчі формати і зроблено висновок: «Наказ від 26.08.2014 №461-кт/а містить посилання: «відповідно до ст.147 КЗпП та п.6 ст.30 Закону №3723». У цьому контексті суд зазначає, що відповідачами не було дотримано вимог законодавства щодо оформлення правового акту, зокрема не зазначено частини ст.30 Закону України «Про державну службу», що стала спеціальною підставою для звільнення позивача»¹⁶. У даному випадку застосування судом і дотримання принципу законності дало змогу відновити порушені права, свободи та інтереси позивача шляхом визнання протиправними та скасування індивідуальних правових актів - наказів про звільнення та поновлення його на роботі, відшкодування майнових втрат державному службовцю.

Принцип рівності учасників процесу перед законом і судом означає відсутність будь-яких обмежень і надання переваг із боку суду учасникам процесу щодо реалізації їх матеріальних і процесуальних прав, а також застосування законів щодо правовідносин, учасниками яких вони є. Застосування принципу рівності учасників адміністративного процесу перед законом і судом має деякі особливості, які полягають у активній ролі суду в розгляді справ, що зумовлено публічно-правовим характером справ адміністративної юрисдикції, а це, поза сумнівом, забезпечує баланс можливостей осіб, які беруть участь у справі, та принцип рівності учасників процесу перед законом і судом¹⁷. У свою чергу, дотримання принципу рівності учасників процесу набуває своєї актуальності у зв'язку із тим, що іншою стороною завжди є суб'єкт владних повноважень. Зокрема, відповідно до ухвали Львівського апеляційного адміністративного суду від 16.11.2016 у справі №876/8013/16 про скасування рішення Державного реєстратора прав на нерухоме майно відмовлено у відстроченні сплати судового збору за подання апеляційної

скарги та повернуто скаргу апелянту (державному реєстратору). Суд у своєму рішенні керувався тим, що рівність усіх учасників судового процесу перед законом передбачає єдиний правовий режим судочинства, який забезпечує реалізацію їхніх процесуальних прав, тобто є конкретизацією загального принципу рівності громадян перед законом і судом стосовно сфери здійснення судової влади і судочинства. Тому, відстрочення сплати судового збору відповідним органам як сторонам в окремих категоріях справ може розцінюватися як надання їм певних процесуальних переваг перед іншими учасниками судового процесу, зокрема юридичними та фізичними особами, які, безперечно, зобов'язані сплачувати відповідний збір¹⁸. У протилежному випадку державному органу було б надано перевагу, що стало б порушенням вказаного принципу та ухваленні незаконного рішення.

Щодо принципу змагальності сторін, диспозитивності та офіційного з'ясування всіх обставин у справі, то змагальність сторін, як принцип адміністративного судочинства, розуміється як забезпечення такого їх стану, коли ні одна із сторін не може бути обмежена у здійсненні нею законних процесуальних повноважень, й жоден із учасників адміністративного процесу, суд, уповноважений розглядати та вирішувати конкретний публічно-правовий спір, не вправі перешкоджати законному здійсненню стороною цих повноважень.

Принцип диспозитивності в адміністративному судочинстві визначається як залежність дій адміністративного суду від вимог позивача і заперечень відповідача, коли суд вирішує справу в обсязі заявлених сторонами вимог. Суд може вийти за межі позовних вимог тільки тоді, якщо це необхідно для повного захисту прав, свобод та інтересів сторін чи третіх осіб, про захист яких вони просять¹⁹. Прямим проявом реалізації цього принципу є можливість надання доказів, пояснень, ознайомлення із матеріалами справи, визначення меж позовних вимог та ін.

Наявність принципу офіційного з'ясування всіх обставин справи обумовлена специфікою публічно-правових відносин, яка полягає у тому, що в учасників таких правовідносин, як правило,

нерівні можливості. В адміністративному процесі особі протистоить потужний адміністративний апарат. У зв'язку з цим у сторін заздалегідь складаються нерівні вихідні можливості. Щоб збалансувати їх, адміністративний суд повинен відігравати активну роль у судовому процесі для того, щоб сприяти особі у захисті її прав. Тому адміністративний суд має вжити всіх заходів, які передбачені законом, щоб права, які порушені незаконними актами суб'єктів владних повноважень, були захищені. Така роль суду обумовлена тим, що переважно конфлікти виникають саме з вини публічної адміністрації або вона не вжила достатніх заходів, щоб цьому запобігти²⁰. Доказом цього слугує позиція Верховного суду України у постанові від 24.02.2015 у справі №21-34а15 про визнання протиправними та скасування наказів. Колегія суддів зазначає, що визначальним принципом здійснення правосуддя в адміністративних справах є принцип офіційного з'ясування всіх обставин у справі й обов'язок суб'єкта владних повноважень доказувати правомірність своїх дій чи рішень, на відміну від визначального принципу цивільного судочинства, який полягає у змагальності сторін; суд, який розглянув справу, не віднесено до його юрисдикції, не може вважатися «судом, встановленим законом» у розумінні ч. 1 ст. 6 Конвенції²¹.

Наступний принцип гласності та відкритості судового процесу є вкрай позитивним явищем на шляху становлення України як європейської демократичної держави. Взагалі, отримання судової інформації громадянами, вчинення процесуальних дій суддею та учасниками адміністративного процесу має відбуватися законним способом. Обмеження гласності та відкритості в адміністративному судочинстві є порушенням норм законодавства²². Проте інколи засоби масової інформації, громадяни можуть зловживати своїми права, наприклад організовуючи мітинги чи інші зібрання задля тиску на судову владу, що є неприпустимим. Тому застосовуючи даний принцип, потрібно слідувати балансу прав, що порушуються та прав, що мають бути захищені.

Забезпечення апеляційного та касаційного оскарження рішень адміністративного суду, як принцип адміністративного судочинства,

покликаний гарантувати учасникам адміністративного процесу захист, здійснення та відновлення їхніх законних прав, свобод та інтересів. Крім того, даний принцип є гарантією забезпечення законності розгляду адміністративної справи, постановлення обґрунтованого, законного та вичерпного рішення щодо публічно-правового спору²³. Фактично надання права на апеляційне та касаційне оскарження є засобом для виправлення помилок попередньої судової інстанції та необхідною процедурою, у разі проходження всіх національних інстанцій, що дає право звернення до ЄСПЛ. Однак, назіріє і необхідне реформування вищих судів, що відбувається на сьогодні, може стати причиною порушення даного принципу, тому що створюватиме велику кількість проблем у розгляді справ, що перебувають у провадженні.

Дотримання принципу обов'язковості судових рішень є завершальним етапом після набрання законної сили кінцевого рішення суду, наприклад постанови, ухвали про закриття провадження, залишення без розгляду та інші. Проте, у процесі розгляду справи цей принцип також знаходить свій постійний прояв, оскільки приймається багато проміжних процесуальних рішень, що мають важливе значення і підлягають обов'язковому виконанню. Наприклад, при порушенні виконання вимог ухвали про витребування доказів у суб'єкта владних повноважень чи буде повно, всебічно та об'єктивно досліджено докази? Або ж якщо після відкриття провадження у справі про оскарження нормативно-правового акту не буде опубліковано у виданні оголошення про обставини справи? Тому даний принцип, хоч і завершує перелік згідно КАС України, проте має не менш важливе значення.

Найважливішим результатом здійснення правосуддя адміністративними судами є ухвалення судового рішення. Судове рішення – це акт правосуддя, ухвалений згідно з нормами матеріального та процесуального права, і згідно з конституційними засадами та принципами адміністративного судочинства, є обов'язковим до виконання на всій території України²⁴. Тобто, все зводиться до ухвалення судового рішення, і це логічно, оскільки, щоб відновити порушені

права, свободи чи інтереси потрібно судове рішення, що набрало законної сили та підлягає обов'язковому виконанню.

На основі дослідженого теоретичного матеріалу, законодавчої бази, науково-практичних коментарів та матеріалів судової практики можна зробити висновок про існування проблем у процесі оскарження правових актів у розрізі дотримання місцевими та апеляційними судами основоположних принципів адміністративного судочинства. Пропонується проведення науково-методичної роботи, тренінгів для працівників апаратів судів та суддів щодо принципів КАС, включення в навчальну базу питань практики ЄСПЛ, дотримання Конвенції та інших міжнародних актів. Доцільним також вбачається поглиблення ґрунтовних теоретичних досліджень дотримання принципів при розгляді справ про оскарження правових актів суб'єктів владних повноважень.

1. *Стратегія* розвитку судової влади України на 2015-2020 роки. URL: [http://court.gov.ua/userfiles/Strateg_14_20\(1\).doc](http://court.gov.ua/userfiles/Strateg_14_20(1).doc) 2. *Про Стратегію* реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015-2020 роки: Указ Президента від 20.05.2015 №276/2015. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/276/2015> 3. *Конституція* України від 28.06.1996 // ВВР України. 1996. № 30. Ст. 141. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> 4. *Тлумачний* словник з теорії держави і права / Авт.-упоряд. К.Г. Волинка. Київ: Магістр - XXI сторіччя, 2006. С. 73. 5. Там само. 6. *Кодекс* адміністративного судочинства України // ВВР України. 2005. № 35-36, № 37. Ст. 446. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2747-15> 7. *Горбוצова Я.В.* Щодо принципів адміністративного судочинства // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція. 2014. Вип. 12(2). С. 136. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_jur_2014_12%28%29__40 8. *Кодекс* адміністративного судочинства України // ВВР України. 2005. № 35-36, № 37. Ст. 446. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2747-15> 9. *Конвенція* про захист прав людини і основоположних свобод. Рада Європи; Конвенція, Міжнародний документ від 04.11.1950. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_004 10. *Про виконання* рішень та застосування прак-

тики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23.02.2006 №3477-IV // ВВР України. 2006. №30. Ст. 260. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3477-15> **11.** Кодекс адміністративного судочинства України // ВВР України. 2005. № 35-36, № 37. Ст. 446. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2747-15> **12.** Постанова Дніпропетровського апеляційного адміністративного суду від 06.12.2016 у справі №804/4860/16. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/63469910> **13.** Кодекс адміністративного судочинства України // ВВР України. 2005. № 35-36, № 37. Ст. 446. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2747-15> **14.** Адміністративне судочинство: навч. посіб. / за заг. ред. проф. О. П. Рябченко. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. С. 28. **15.** Гончарук С.Т., Белкін Л.П. Трансформація принципів адміністративного процесу в адміністративному судочинстві // Юридичний вісник. Повітряне і космічне право. 2014. № 1. С. 64. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npnauc_2014_1_14 **16.** Постанова Черкаського окружного адміністративного суду від 25.03.2015 у справі №823/2873/14. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/43355472>. **17.** Ковалів М. В., Стахура І.Б. Принципи адміністративного судочинства: поняття, зміст, система // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. серія юридична. 2014. Вип. 4. С. 174-184. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvlduvs_2014_4_20. **18.** Ухвала Львівського апеляційного адміністративного суду від 16.11.2016 у справі №876/8013/16. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/62749991>. **19.** Бондарчук С. А. Принципи адміністративного судочинства України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07; Харк. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2011. С. 10-11. **20.** Науково-практичний коментар Кодексу адміністративного судочинства України / О. М. Пасенюк (кер. авт. кол.), О. Н. Панченко, В. Б. Авер'янов [та ін.]; за заг. ред. О. М. Пасенюка. Київ: Юрінком Інтер, 2009. –704 с. URL: <http://uristinfo.net/adminpravo/232-naukovo-praktichnij-komentar-kas-ukrayini.html> **21.** Постанова Верховного суду України від 24.02.2015 у справі №21-34а15. URL: [http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/\(print\)/81ED5803F5493FB6C2257E0A0032BDB0](http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/(print)/81ED5803F5493FB6C2257E0A0032BDB0). **22.** Кондратенко В. М. Місце гласності та відкритості серед принципів адміністративного судочинства України // Держава та регіони. Сер.: Право. 2014. № 2. С. 28. URL: [Phhttp://nbuv.gov.ua/UJRN/drp_2014_2_7](http://nbuv.gov.ua/UJRN/drp_2014_2_7). **23.** Петрушина М. Д. Принципи ад-

міністративного судочинства та їх реалізація як гарантія права на справедливий суд // Україна в умовах реформування правової системи: сучасні реалії та міжнародний досвід: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. [м. Тернопіль, 8-9 квіт. 2016р.]. Тернопіль: Економічна думка, 2016. С. 77. URL: <http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/11276/1/75-78.pdf> 24. *Про судове рішення в адміністративній справі*: постанова Пленуму Вищого адміністративного суду України від 20.05.2013 №76. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0007760-13>

Roy Oleg. Compliance with the principles of administrative legal proceedings when considering cases of appeal of legal acts

The relevance of the study of the principles of administrative legal proceedings is stated in order to ensure an adequate level of protection of human and civil rights and freedoms from the arbitrariness of state authorities and their officials and officers. The concept of the principle of law is analyzed from the point of view of the general theory of state and law, and it is indicated the peculiarity of the interpretation of the principles in the specification of cases of administrative jurisdiction. The emphasis is placed on the principles of administrative legal proceedings, which are enshrined in the Code of Administrative legal Proceedings of Ukraine, such as the rule of law; legality; equality of all participants in the process before the law and the court; competition of the parties, discretion and official clarification of the circumstances in the case; publicity and openness of the administrative process; provision of appeals and cassation appeals against decisions of the administrative court; obligatory court decisions.

It is noted that the legal regulation of the principles of administrative legal proceedings is carried out not only by national legislation but also by international acts. It is indicated the urgency of using the materials of the practice of the European Court of Human Rights when considering cases concerning the appeal of legal acts in order to comply with the vector of development of the judiciary within the framework of the reform of 2015-2020.

The author studied the materials of judicial practice and provided examples of decisions of administrative courts of Ukraine, which applied the principles of administrative legal proceedings when considering cases of appeals against legal acts. There is a need to provide a clear legal assessment of these principles in order to clarify the judgment and to exclude their different understanding.

On the basis of the investigated theoretical material, legislative framework, scientific and practical comments and materials of judicial practice, the author concludes that there are problems in the process of challenging legal acts in the context of observance by the local and appellate courts of the fundamental principles of the Code of Administrative legal Proceedings of Ukraine. It is proposed to conduct scientific and methodological work, training for the staff of courts and judges on the principles of the the Code of Administrative legal Proceedings of Ukraine, the inclusion in the training base of issues of the practice of the European Court of Human Rights, observance of the Convention and other international acts. It is indicated that there is a need for thorough theoretical studies on adherence to the principles when considering cases on the appeal of legal acts of the subjects of power.

Key words: the legislative act, legal act of individual action, administrative justice, principles of administrative legal proceedings, the court of administrative jurisdiction, practice of the ECHR, appealing of legal acts, the decision on an administrative case.